

Adroddiad ar ganlyniadau ymgynghoriad ar ddyfodol cartref Y Frondeg

Cyflwyniad

Cynhaliwyd ymgynghoriad ffurfiol ar ddyfodol cartref preswyl cofrestredig Y Frondeg, rhwng 14 Medi a 30 Hydref 2015, gyda'r bwriad o ddatblygu model llety newydd ar gyfer oedolion ag anabledd dysgu ar yr un safle.

Bu cyd-drafod cychwynnol cynharach yn ystod 2013 a 2014 gyda defnyddwyr, teuluoedd a staff Y Frondeg.

Y Broses Ymgynghori

Fel rhan o'r broses ymgynghori, paratowyd 'Pecyn Gwybodaeth a Holiadur' ar gyfer rhannu gwybodaeth a rhoi cyfle i fudd-ddeiliaid fynegi eu barn. Datblygwyd fersiwn 'Hawdd ei Ddarllen' o'r 'Pecyn Gwybodaeth a Holiadur'. Roedd y Pecyn Gwybodaeth a Holiadur hwn ar gael ar wefan y Cyngor, gyda thudalen wedi ei sefydlu yn uniongyrchol ar gyfer rhannu gwybodaeth am yr ymgynghoriad.

Hysbyswyd holl gynghorwyr Cyngor Gwynedd am yr ymgynghoriad drwy gynnwys gwybodaeth yn y Rhaeadr, yn ogystal â gyrru'r Pecyn Gwybodaeth a Holiadur yn uniongyrchol at aelodau o'r Cabinet a chynghorwyr perthnasol, i'w cynnwys yn yr ymgynghoriad ac i gymryd rhan ynddo: sef y Cynghorwyr Gareth Roberts, Ioan Thomas, Elin Walker Jones, Peter Reed, a Glyn Thomas.

Anfonwyd gwybodaeth at yr Aelodau Seneddol, Aelodau Cynulliad, Cyngor Tref Caernarfon, Mantell Gwynedd, Cynllun Cymunedol Arfon, cysylltiadau gwasanaeth Iechyd, a Grŵp Awtistiaeth Gwynedd a Môn.

Ar ddechrau'r cyfnod ymgynghori rhannwyd y Pecyn gwybodaeth a Holiadur gyda theuluoedd preswylwyr y Frondeg drwy'r post, gyda chynnig i drefnu cyfarfod un-i-un pe dymunid. Cynhaliwyd cyfarfod gyda staff cartref y Frondeg a rhannwyd y pecyn gwybodaeth.

Gofynnwyd i weithiwr achos/cymdeithasol gysylltu'n uniongyrchol gyda theuluoedd defnyddwyr gwasanaeth sydd ar hyn o bryd yn derbyn gofal tu allan i'r Sir.

Cysylltwyd gyda gwasanaeth Derwen, sef y tîm integredig ar gyfer plant anabl a phlant ag anghenion ychwanegol, ar gyfer rhannu gwybodaeth am yr ymgynghoriad gyda phlant a theuluoedd oed trosiannol 14 - 18 oed.

Yn ogystal hysbysebwyd yr ymgynghoriad i holl ddefnyddwyr gwasanaeth sydd ar gofrestr anabledd dysgu Cyngor Gwynedd yn uniongyrchol drwy'r post, drwy hysbyseb wedi ei gynnwys yn ddogfen pecyn ymgysylltu 'Symud Ymlaen – Sut i ddarparu gwasanaethau anabledd dysgu yn y dyfodol' cyn i'r cyfnod ymgynghori ddechrau.

Rhannwyd gwybodaeth am yr ymgynghoriad yn y wasg leol drwy hysbyseb a datganiadau i'r wasg, a hefyd drwy gyfryngau cymdeithasol fel Facebook a Twitter.

Datblygwyd gwe-dudalen ar gyfer yr ymgynghoriad gyda dolen i'r Pecyn Gwybodaeth a Holiadur i naill ai ei lenwi ar-lein neu lawr lwytho copi caled. Roedd y fersiwn 'Hawdd ei Ddarllen' ar y dudalen yn ogystal ar gyfer ei lawr lwytho, gwybodaeth am sut i gymryd rhan yn yr ymgynghoriad a chyfeiriadau at rifau cyswllt ar gyfer unrhyw ymholiadau.

Fe gomisiynwyd y Gwasanaeth Eiriolaeth i ymgymryd â thrafodaethau unigol gyda defnyddwyr gwasanaeth pe dymunid.

Cyfarfodydd

Cynigiwyd cyfarfod gyda theuluoedd y defnyddwyr presennol Y Frondeg, yn ogystal â chysylltu gyda theuluoedd defnyddwyr sydd ar hyn o bryd yn derbyn gofal y tu allan i'r Sir i drafod opsiynau ymhellach.

Trefnwyd tri cyfarfod un i un gyda theuluoedd preswylwyr y Frondeg yn dilyn cais gan y teulu. Trefnwyd un cyfarfod gyda chynghorydd.

Materion y tynnwyd sylw atynt

Cydnabyddwn fod problem wedi codi gyda chwblhau holiadur ar lein rhwng 16 Medi a 22 Medi, a oedd y tu hwnt i reolaeth y gwasanaeth. Oherwydd hyn, penderfynwyd ymestyn cyfnod yr ymgynghoriad am wythnos ychwanegol. Rhoddwyd datganiad ar we-dudalen yr ymgynghoriad i egluro am y sefyllfa.

Atgyweiriwyd y broblem gan uned TG y Cyngor cyn gynted â phosib.

Tudalen 7 y 'Pecyn Gwybodaeth a Holiadur': mae anghysondeb argraffu rhwng y fersiwn Gymraeg a'r fersiwn Saesneg.

Yn y Gymraeg mae'n nodi ar 1c) Aelod o staff sy'n gweithio yn Y Frondeg, yn y fersiwn Saesneg mae'n nodi 1c) Gwynedd/Community Councillors a hefyd yn 1e)

Tudalen 4 y 'Pecyn Gwybodaeth a Holiadur' – mae'n rhestru o dan 'Pam Ffaffrio Opsiwn 5'

- Datblygu darpariaeth arbennig ar gyfer meysydd penodol e.e. awtistiaeth.

Cyfeiria hyn at berson sydd ag anabledd dysgu ond hefyd ar y sbectrwm awtistiaeth, gan mai datblygiad lletya ar gyfer oedolion ag anabledd dysgu rydym yn ei drafod, yn hytrach nag unigolion gydag awtistiaeth yn unig.

Canlyniadau'r Holiadur

Nifer o ymatebion

Derbyniwyd 36 holiadur papur drwy'r post.

Roedd 37 o bobl wedi edrych ar yr holiadur ar-lein; fodd bynnag, dim ond 21 o'r rhain sydd wedi cwblhau'r holiadur.

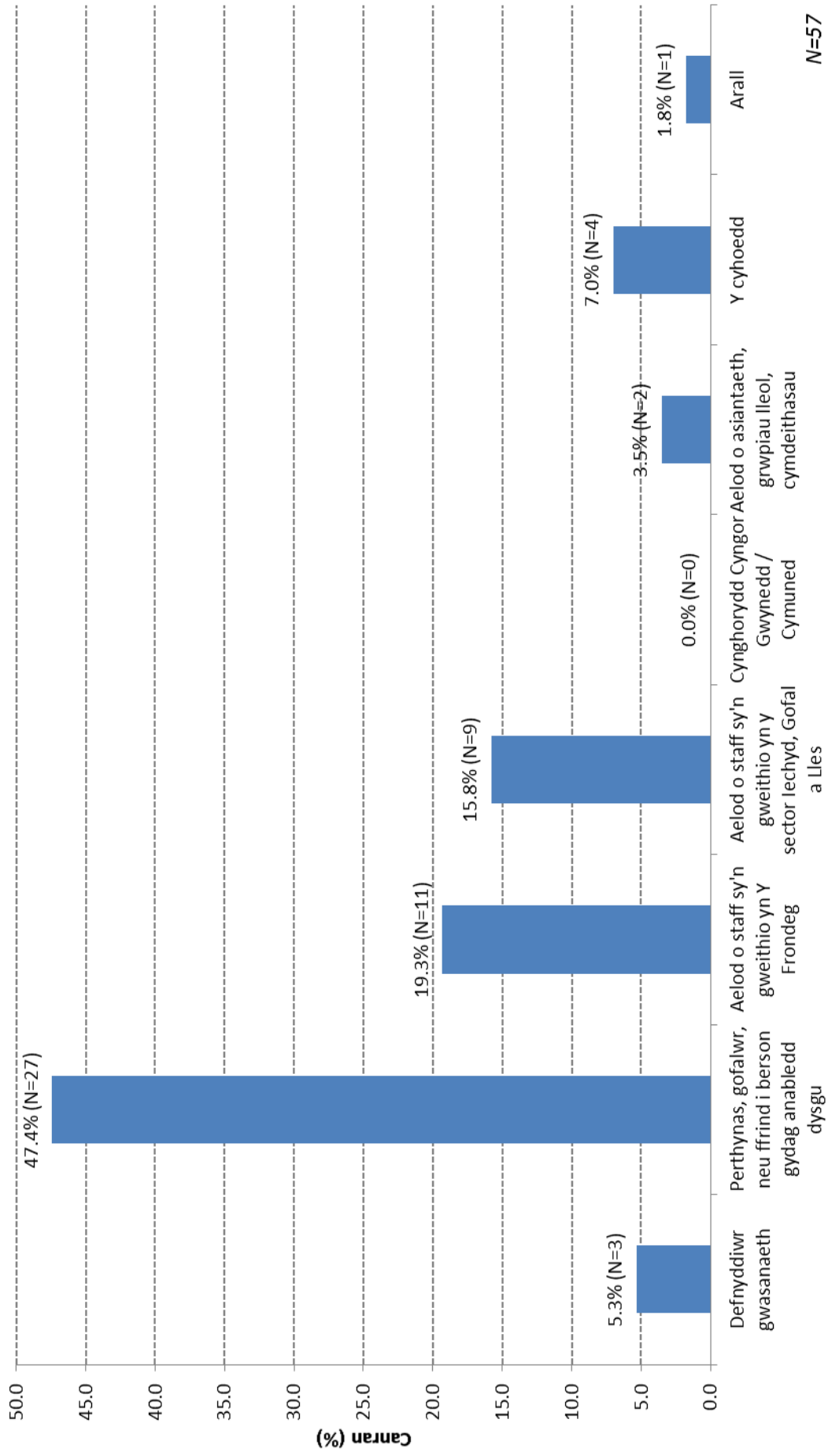
Felly mae cyfanswm o 57 holiadur ar gael i'w ddadansoddi.

Cwestiwn 1: Ym mha rôl rydych yn ymateb i'r holiadur hwn?

Gwelir fod bron i hanner yr ymatebwyr (47.4% (N=27)) yn berthynas, gofalwr neu ffrind i berson ag anabledd dysgu, tra bod 19.3% (N=11) yn aelod o staff sy'n gweithio yn Y Frondeg, 15.8% (N=9) yn aelod o staff sy'n gweithio yn y sector Iechyd, Gofal a Lles, 7.0% (N=4) yn aelod o'r cyhoedd, ac 5.3% (N=3) yn ddefnyddiwr gwasanaeth.

	Nifer	Canran
Defnyddiwr gwasanaeth	3	5.3
- sy'n byw yn Y Frondeg	1	1.8
- sydd ar hyn o bryd yn byw yn all-sirol	2	3.5
- sydd o dan 18 oed	0	0.0
- sydd yn oedolyn dros 18 oed	0	0.0
Perthynas, gofalwr, neu ffrind i berson gydag anabledd dysgu	27	47.4
- sy'n byw yn Y Frondeg	11	19.3
- sydd ar hyn o bryd yn byw yn all-sirol	3	5.3
- sydd o dan 18 oed	4	7.0
- sydd yn oedolyn dros 18 oed	9	15.8
Aelod o staff sy'n gweithio yn Y Frondeg	11	19.3
Aelod o staff sy'n gweithio yn y sector Iechyd, Gofal a Lles	9	15.8
Cynghorydd Cyngor Gwynedd / Cynghorydd Cymuned	0	0.0
Aelod o asiantaeth, grwpiau lleol, cymdeithasau	2	3.5
Y cyhoedd	4	7.0
Arall	1	1.8
		<i>N=57</i>

Ym mha rôl ydych yn ymateb i'r holiadur hwn?

Cwestiwn 2: A ydych wedi darllen yr wybodaeth ynghlwm, sy'n egluro'r rhesymau dros gynnal ymgynghoriad ar ddyfodol y cartref?

Roedd 93% (N=53) o'r ymatebwyr wedi nodi eu bod wedi darllen y pecyn gwybodaeth.

	Nifer	Canran
Do	53	93.0
Naddo	3	5.3
Dim ateb	1	1.8
<i>N=57</i>		

Cwestiwn 3: Mae'r Cyngor wedi ystyried 6 opsiwn. A oes opsiwn neu opsiynau eraill y gallwch feddwl amdanynt fyddai'n ateb anghenion oedolion gydag anabledd dysgu yn y dyfodol, a fyddai'n gost effeithiol?

	Nifer	Canran
Oes	4	7.0
Nac oes	49	86.0
Dim ateb	4	7.0
<i>N=57</i>		

O'r 4 person oedd wedi nodi 'Oes', dim ond un ateb oedd yn wahanol i'r 6 opsiwn y mae'r Cyngor wedi eu hystyried yn barod.

Yr un awgrym gwahanol oedd, creu uned newydd ar gyfer pobl efo Awtistiaeth / Anableddau dysgu cymhleth ar wahân a chadw Frondeg fel y mae, ar gyfer unigolion ag anableddau dysgu, sy'n gallu byw yn y gymuned efo cefnogaeth.

Cwestiwn 4: A ydych yn cefnogi bwriad Cyngor Gwynedd i ddatblygu model llety newydd ar gyfer oedolion ag anabledd dysgu?

Roedd 82.5% (N=47) o'r ymatebwyr yn cytuno gyda ffafrio Opsiwn 5 ar gyfer datblygu model llety newydd ar gyfer oedolion ag anableddau dysgu.

	Nifer	Canran
Ydw	47	82.5
Nac ydw	6	10.5
Dim barn	3	5.3
Dim ateb	1	1.8
<i>N=57</i>		

Gellir dadansoddi'r ymatebion fesul math o berson. Dengys y tabl isod i nodi ym mha rôl mae'r ymatebwyr wedi ymateb i'r holiadur.

	Ydw	Nac ydw	Dim barn	Dim ateb	Cyfanswm
Defnyddiwr gwasanaeth	1	0	2	0	3
Perthynas, gofalwr, neu ffrind i berson gydag anabledd dysgu (sydd ddim yn byw yn Y Frondeg)	16	0	0	0	16
Perthynas, gofalwr, neu ffrind i berson gydag anabledd dysgu (sy'n byw yn Y Frondeg)	5	5	1	0	11
Aelod o staff sy'n gweithio yn Y Frondeg	11	0	0	0	11
Aelod o staff sy'n gweithio yn y sector lechyd, Gofal a Lles	9	0	0	0	9
Cynghorydd Cyngor Gwynedd / Cynghorydd Cymuned	0	0	0	0	0
Aelod o asiantaeth, grwpiau lleol, cymdeithasau	2	0	0	0	2
Y cyhoedd	3	0	0	1	4
Arall	0	1	0	0	1
Cyfanswm	47	6	3	1	57

Derbyniwyd nifer o sylwadau fel rhan o'r cwestiwn yma. O'r sylwadau, roedd nifer o themâu a chwestiynau yn codi.

Themâu o sylwadau'r ymatebwyr a oedd yn cytuno gyda ffafrio Opsiwn 5:	Themâu o sylwadau'r ymatebwyr nad oedd yn cytuno gyda ffafrio Opsiwn 5:
<ul style="list-style-type: none"> • Dylid ystyried Uned ar gyfer unigolion anghenion dwys/cymhleth • Cyfle i ddatblygu eiddo addas • Cyfle i unigolion dychwelyd i'w cymunedau • Angen ystyried Awtistiaeth ar wahân • Angen i'r defnyddwyr gwasanaeth barhau i fyw efo'i gilydd • Darpariaeth Gymraeg yn holl bwysig • Angen amrywiaeth o gyfleoedd i bobl gydag anabledau dysgu • Cynnig gwasanaeth â darpariaeth arbennig mewn meysydd penodol yn ddatblygiad cadarnhaol. 	<ul style="list-style-type: none"> • Teimlad clinigaidd • Ymarfer er mwyn arbed costau yn hytrach na rhoi'r defnyddiwr gwasanaeth yn ganolog • Defnyddiwr gwasanaeth yn hapus iawn yn Frondeg

Rhai cwestiynau a oedd yn codi fel ymateb i'r cwestiwn yma oedd:

- A fydd yn rhaid talu costau rent yn ogystal â thalu am ofal?
- A fydd y cleientiaid yn byw gyda gofalydd trwy'r adeg?
- Beth fydd yn digwydd i'r adeilad presennol neu'r lleoliad mae arno?

Cwestiwn 5: Os nad ydych yn cefnogi Opsiwn 5, pa opsiwn ydych yn ffafrio a pham?

Roedd y cwestiwn yma wedi ei neilltuo ar gyfer ymateb gan bobl oedd wedi ateb 'Nac ydw' neu 'Dim barn' yng nghwestiwn 4

Gofynnir i'r unigolion oedd wedi nodi nad oeddent yn cytuno gydag Opsiwn 5 neu wedi nodi 'dim barn' o ran pa opsiwn fyddai orau ganddynt.

O'r 9 a oedd wedi nodi nad oeddent nhw ddim yn cytuno, neu heb ddim barn, roedd 5 (55.6%) ohonynt yn nodi mai Opsiwn 2 roeddent yn eu ffafrio, un (11.1) yn ffafrio Opsiwn 4, ac un (11.1) yn ffafrio opsiwn roeddent wedi nodi yn flaenorol.

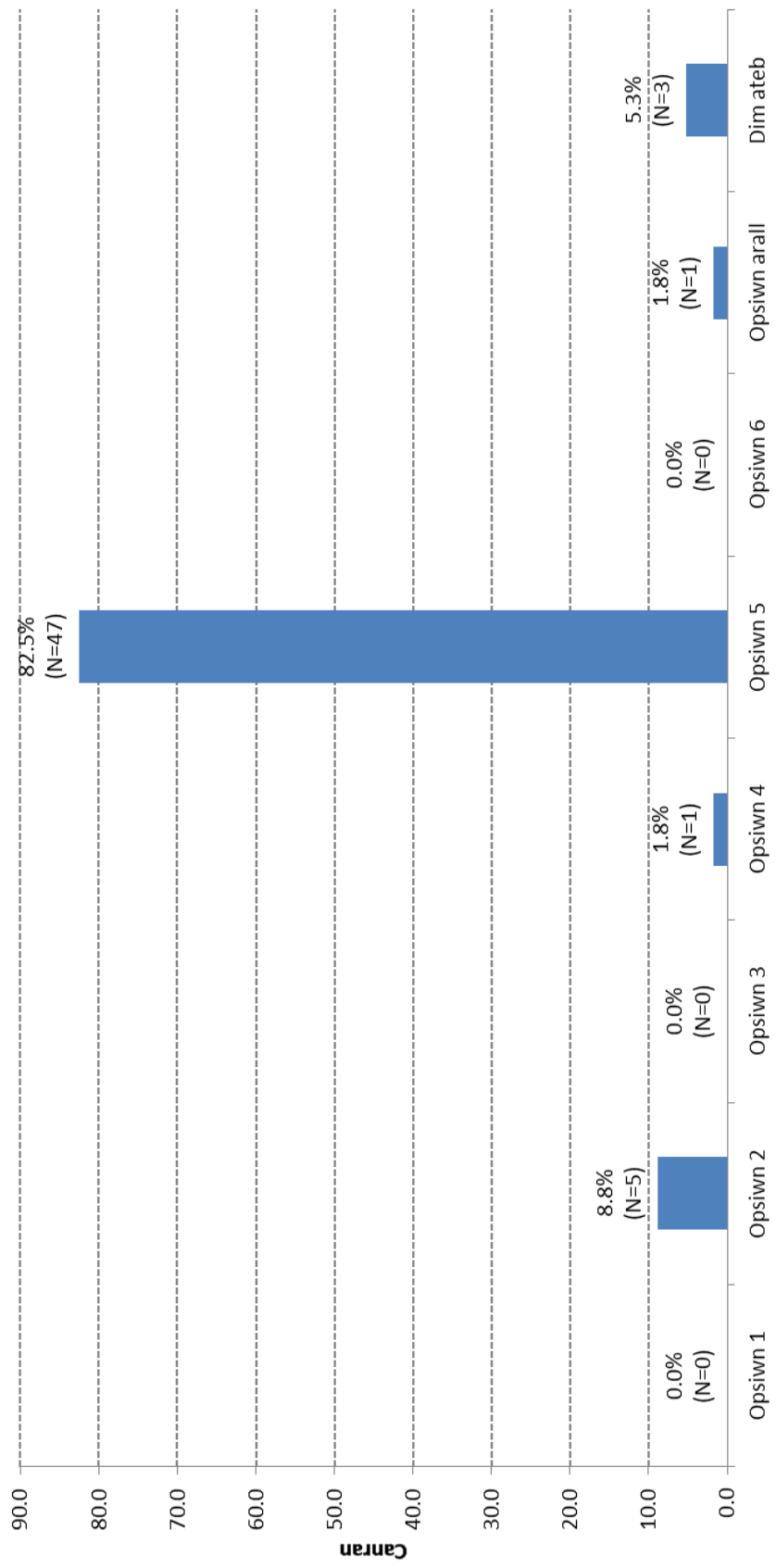
	Nifer	Canran
Opsiwn 2	5	55.6
Opsiwn 4	1	11.1
Opsiwn arall	1	11.1
Dim ateb	2	22.2
		N=9

Dengys y tabl isod themâu o’r sylwadau a dderbyniwyd yn ôl yr opsiwn a ffafriwyd gan yr ymatebwyr nad oedd yn cytuno gyda ffafrio Opsiwn 5.

Opsiwn a ffafriwyd	Themâu a godwyd o’r sylwadau
Opsiwn 2	<ul style="list-style-type: none"> • Effaith negyddol ar y defnyddwyr gwasanaeth oherwydd y newidiadau i’w arferion a’u cartref • Angen cadw’r amgylchedd sy’n gyfarwydd i’r defnyddwyr • Opsiwn 2 yr opsiwn gorau ar gyfer y defnyddwyr gwasanaeth • Ddim angen newid rhywbeth sy’n gweithio’n iawn
Opsiwn 4	<ul style="list-style-type: none"> • Llai o aflonyddwch i’r defnyddwyr gwasanaeth
Opsiwn arall	<ul style="list-style-type: none"> • Diffygion yn opsiwn 5 - ariannol, egwyddorol, o ran anghenion yr unigolion, ac yn y broses ymgynghori

Dengys y graff isod crynodeb o’r opsiynau a ffafriwyd gan ymatebwyr yr holiadur.

Crynodeb o'r opsiynau a ffafriwyd gan yr ymatebwyr

Cwestiwn 6: Os penderfynir symud ymlaen gyda datblygu model lletya newydd, pa fath o lety fuasech yn ei ffafrio?

	Nifer	Canran
Eiddo ar ben eich hun	10	17.5
Eiddo i rannu – mewn grŵp bychan 2/3	24	42.1
Eiddo i rannu – mewn grŵp mwy 4/6	8	14.0
Arall	15	26.3
		N=57

Derbyniwyd nifer o sylwadau fel ymateb i gwestiwn 6.

Rhodddwyd y themâu a godir o'r sylwadau yma isod:

- Pob un o'r uchod yn anaddas
- Un adeilad mawr gyda chanolfan ddydd
- Un adeilad gydag adrannau bychain ynddo
- Llety i 3 neu 4
- Amrywiol
- Dibynnu beth yw anghenion yr unigolion
- Model presennol y Frondeg

Cwestiwn 7: Pe byddai cyfleusterau lletya modern pwrpasol ar gael yng Ngwynedd ar eich cyfer, a fuasai gennych ddiddordeb dod yn ôl i fyw i'r Sir?

Cwestiwn yn unig ar gyfer 'Perthynas, gofalwr, neu ffrind i berson gydag anabledd dysgu - sydd ar hyn o bryd yn byw yn all-sirol' neu 'Defnyddiwr gwasanaeth sydd ar hyn o bryd yn byw yn all-sirol' yng nghwestiwn 1

O'r 5 person a atebodd y cwestiwn yma, roedd 4 (80%) ohonynt â diddordeb dod yn ôl i fyw i'r Sir, gydag un (20%) yn nodi nad oedd eisiau symud yn ôl i'r Sir.

Rhesymau gan ymatebwyr ar gyfer symud yn ôl i'r Sir oedd bod yn agosach i deulu a ffrindiau.

Rheswm dros beidio symud yn ôl i'r Sir, oedd eu bod yn teimlo'n saffach yn y lleoliad y maent yn byw ynddo ar hyn o bryd.

Cwestiwn 8: Oes gennych unrhyw sylwadau pellach?

Rhai o'r themâu a godwyd yn y sylwadau pellach oedd:

- Angen adnabod unigolion sy'n mynd yno i fyw
- Sicrhau bod staff wedi eu hyfforddi i'r lefel sydd ei angen
- Cymorth mawr fod defnyddwyr yn mynd i allu fod yn agos at deuluoedd
- Anhapusrwydd yn y broses ymgysylltu
- Oni ellir gwella cartref Y Frondeg fel y mai?
- Rhai awgrymiadau o ran sut y dylai model newydd edrych.

Cwestiwn 9: Os dymunwch gymryd rhan mewn unrhyw drafodaethau pellach, gofynnwn i chi gwblhau'r rhan isod.

Roedd 19 person (33.3%) wedi gadael eu manylion cyswllt ac yn dymuno cymryd rhan mewn trafodaethau pellach.

ATODIAD 2B

Themâu ar sylwadau a dderbyniwyd ar wahân i'r holiadur

Yn ystod yr ymgynghoriad amlygwyd nifer o ystyriaethau perthnasol gan yr ymatebwyr. Y prif bwyntiau a godwyd i'r Cyngor eu hystyried er mwyn gwneud penderfyniad yw:

Gwasanaeth Presennol

- Sylw amlwg i'r ganmoliaeth i staff cartref Y Frondeg am ansawdd y gofal maent wedi'i ddarparu yn y cartref dros y blynyddoedd.
- Defnyddiwr gwasanaeth yn hapus iawn yn Y Frondeg
- A ellir gwella cartref Frondeg?
- Newid i ddefnyddwyr gwasanaeth yn creu ansicrwydd
- Angen i breswylwyr y Frondeg barhau i fyw hefo'i gilydd

Gwasanaeth Arbenigol

- Cytundeb cyffredinol a chroesawu'r egwyddor o ddod ag unigolion all-sirol yn ôl i Wynedd
- Cyfle i unigolion ddychwelyd i'w cymunedau
- Cymorth mawr fod defnyddwyr yn mynd i allu bod yn agos at eu teuluoedd.
- Ddim yn briodol dod â phawb sydd yn derbyn gofal yn all-sirol yn ôl i Wynedd
- Sylw wedi ei roi fod Awtistiaeth yn gyflwr ynddo ei hun, ac nad yw'n cael ei nodi fel anabledl dysgu.
- Dim cyfeiriad at awtistiaeth o fewn y Pecyn Gwybodaeth
- Mwy o wybodaeth ar sut mae darpariaeth arbenigol ar gyfer awtistiaeth a data wedi arwain at gynllunio'r opsiynau.
- Dim wedi cael mewnbwn gan Gyngorydd Pencampwyr Awtistiaeth a Grŵp Asperger/Awtistiaeth Gwynedd a Môn
- Dylid cael llety ar wahân, un i breswylwyr Frondeg ac un arall i unigolion ag anghenion cymhleth
- Defnyddwyr all sirol mewn lleoliadau llwyddiannus, sy'n cwrdd ag anghenion cymhleth, buasai unrhyw newid yn cael effaith negyddol ar y defnyddwyr.
- Yr angen am lefel uchel o sgiliau arbenigol ar gyfer staff a hyfforddiant arbenigol ar gyfer staff

Cynlluniau

- 16 yn nifer uchel o bobl i letya mewn un safle
- Oes cynllun ar gyfer y datblygiad?
- Pa adnoddau eraill fydd yn cael ei adeiladu ar y safle
- Angen adnabod y math o unigolion sy'n mynd i fyw yn y datblygiad newydd
- Sicrhau fod staff wedi ei hyfforddi i'r lefel sydd angen
- Awgrymiadau ar sut dylai'r datblygiad newydd edrych

Cost

- O ble mae £3.8 miliwn costau cyfalaf yn dod?
- Ydi'r gost uchod yn cynnwys costau dymchwel ac atgyweirio'r safle
- Amheuan ynghylch sail y costau

Cyfathrebu

- Dim cynnig adfocatiaeth i gynnwys pobl all sirol yn yr ymgynghoriad
- Angen sicrhau fod cyd-gynhyrchu yn digwydd.
- Cyfathrebu effeithiol a clir
- Darpariaeth Gymraeg yn holl bwysig

Ymgynghoriad

- Pryder ynglŷn ag ansawdd yr ymgynghoriad
- Dylai fod dau ymgynghoriad ar wahân ar gyfer : 1. Dod a phobl all-sirol yn ôl i Wynedd, 2. Ar gyfer datblygiad arbenigol i unigolion ac anghenion dwys a chymhleth ar safle Frondeg